

Делото на Кирил и Методий

Денят на нашата писменост е най-дълго честваният празник в България - от преди повече от 200 години.

Светският празник за Кирил и Методий води началото си от Възраждането и се свързва с училищните празници, организирани на 11 май, когато църквата празнува светите братя.

След Освобождението 11 май става всеучилищен празник на славянските първоучители.

С въвеждането на Григорианския календар през 1916 г. празникът се измества от 11 на 24 май, когато го чества и държаната и църквата. След 1969 г. се прави разделяне на църковния от светския календар и затова днес имаме два празника - църковен на 11 май и светски - на 24 май.

Когато и да бъде честван, празникът на светите равноапостоли Кирил и Методий си остава като един от най-светлите, най-българските всенародни празници на нашата просвета и култура, на нашата духовност - във всичките й измерения.

Буквите са едно от най-великите достояния на българите и славянството. Словото е жизнената сила, която е движила народа ни и славянството напред през вековете. Кирило-Методиевото слово. То е будилник! То е светлина. Било е будилник и светлик през най-суровите и тъмни времена от националната ни история.

Още при създаването на азбуката словото на славянството, създадено от първоучителите Кирил и Методий, е заредено с борчески дух. То е дръзновен бунт срещу догмата на самопровъзгласеното триезичие. Още при зараждането си славянското слово е борба до победа.

Нека си припомним защитата на славянската писменост от Кирил във Венеция: „**Не изпраща ли бог дъжда еднакво за всички? Или слънцето не сия ли за всички? Не дишаме ли въздуха всички еднакво? И как вие не се срамувате да допущате само три езика, а всички други народи и племена побелявате да бъдат слепи и глухи?**“

Затова нашата писменост е оцеляла през вековете. Затова имаме уникалният празник на своята писменост, просвета и култура.

Това е най-големият празник на българската духовност. Самобитен български празник, който не се опитват да присвояват и опорочават дори политиките.

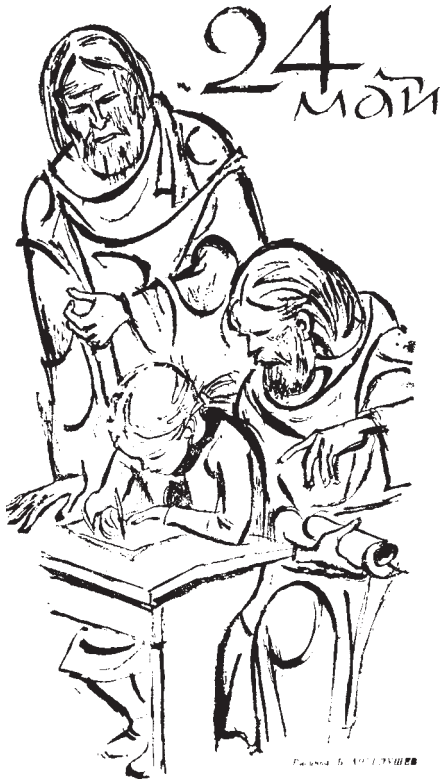
ЗАЩОТО Е ВСЕБЪЛГАРСКИ И ВСЕСЛАВЯНСКИ ПРАЗНИК.

Защото иде от гълбините на времето и има хилядолетна история.

Със създаването на славянската азбука и писменост, с пламенната ѝ защита пред средновековните догматици, първоучителите Кирил и Методий утвърдиха един демократичен и прогресивен акт - всеки народ да пише и чете на своя език. По този начин смело разпръснаха мрака на триезичната ерес.

За наша радост България става люлката на славянската писменост и култура. Прозорливият цар Борис създава благоприятни условия за работа на учениците и последователите на Кирил и Методий. По българските земи засияват ярките духовни светлини на Преславската и Охридската книжовни школи. Започва всеобщ духо-

вен подем. Настъпва златният век на българската просвета и култура. България става духовното огнище на славянството.

дълбока почит към свящото дело на светците на българското слово.

Колкото и да е древен този български празник винаги е съвременен. Той е и мост към бъдещето.

Всяко поколение българи минава по този мост и го завещава на следващите поколения.

Празникът на българската духовност е насъщна потребност на всяко поколение. Защото славянските писмена са в основата на нашето минало, на нашето настояще и на нашето бъдеще.

Денят на буквите е празник на всички славяни. Защото буквите на Кирил и Методий проправят пътя към духовността на цялото славянство.

И днес когато сме пълноправни членове на европейското семейство, трябва отново с чувство на гордост да припомним, „че и ний сме дали нещо на света!“

КИРИЛ НАЗЪРОВ

Към светлите братя Кирил и Методий

*В просторите на времето трънливо
посяхте вие силни семена,
със ум и с дръзновение бурливо,
с надеждата за плодна бъднина.*

*И сетне плод роди се благоворен
за славата на идни времена,
със ехото на буквите гръмоуен
роди се всеславянска писмена.*

*Създадохте вий азбуката нова
за всичките славяни на света,
спасихте ги от чуждата отрова
и път посочихте им в бъдността.*

*След вас поеха пътя Климент, Сава,
Горазд и Ангеларий, и Наум,
разнасяха словесната ви слава,
трасираха най-слънчевия грум.*

*И ние, българите се гордеем
и славим светлите ви имена,
че с родно слово пишем днес и пеем
и сеем вред звънлива светлина.*

ХАРАЛАН НЕДЕВ

Апостола на свободата

Неизповедими и с нищо несравними са нашите, българските страдания през 13-те века, откакто сме държава и народ.

Двата века под византийско и петте века под турско робство, а само 6 века в относителна, плащана с кръв независимост, са един планетарен исторически уникум!

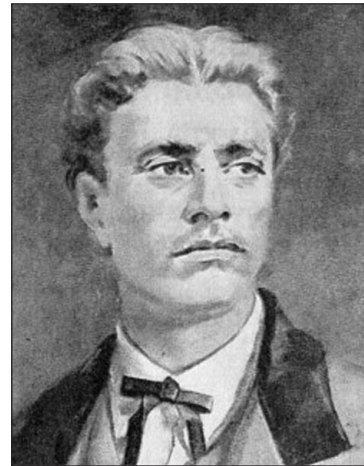
Безброй са борците, мъчениците и светците, отдали живота си за да ни има на картата на света под свящото име Българи!

Сред всички тях, като исполински връх над море от други върхове, могили и възвишения, се откроява синеокият Апостол на Свободата - Васил Иванов Кунчев - Левски. Цели пет века траят родилните мъки на падналото ни в робство племе, за да го роди, отгледа, да усети стъпките му, да чуе словото му, да последва делото му, да оплаче саможертвата му, да продължи пътя му, по който доживя до свободата си.

Много се е казвало и разказвало, писало и преписвало за него и от него, много се знае, познава и разпознава от делата му и мислите му, от заветните му послания към нас, потомците му българи, сред които се роди, за които се бори и за които загина.

Затова в тази 138 годишна, откакто сме останали без него, ние трябва да огледаме себе си!

Себе си като потомци, като обитатели и бранители на това

най-свято парче земя под слънцето - България!

Да огледаме и проверим себе си, достойни ли сме за името и саможертвата му, достойно ли предадохме заветите му на сегашните и бъдните поколения?

Като какви би ни видял и оценил Левски, ако Вседържателят-Бог го върне сега сред нас?

Мисля, че всички бихме гракнали да обясняваме: ние токущо, преди 20 години излезнахме из тъмния тунел на тоталитаризма, когато улицата край родната ти къща, Апостоле, се казваше „Карл Маркс“, когато, за разлика от завещаната ни от теб скромност, по улици и площади стърчеха паметниците на живи управници, мавзолеят на партийния им вожд стократно превъзхождаше каменната пирамида при твоето бесило, а над гроба на Хаджи-

ята от Сливен още стърчи хилядократно по-голямата от него чиния-джамия на покръстените в безверие вярващи от нас...

Ще ни припознае ли за свои, ако вместо да го уверяваме, че сме се отрekli днес от това срамно време, ако:

- Го поведем по улиците на родната ни столица и види, че вместо по „Волгоград“ и „Толбухин“, вървим сега по „Мадрид“ и „Мария Луиза“, и се помъчи да разбере какви хора сега има по улиците, щом всички надписи са на латински и английски?

- Го поканим на някое „шоу“, „екшън“, „хепнинг“, и ако вместо свидните му народни песни и хора, види и чуе на Майкъл Джексън беснотиите и на Мадона голотиите?

- Го въведем в Народното събрание и види башибозушко сбирче, вместо да чуе подобно но огненото слово на Бенковски на Оборище?

- Го поканим в български дом и вместо българска челяд, види рошави кученца и сиамски котки, а семейният иконостас е в гаража, където стои за поклонение лъскавият мерцедес...

И ако, най-сетне се взре в самите нас, дето го водим и разбере, че сме: Жори, Альоша, Джим, Силва, Наташа, Корнелия...

Дали няма сам да потърси своето бесило или и нас да поведе към него?!

ПЕТКО ОГОЙКСКИ

Гениалната Гена

● НАВЪРШИХА СЕ 70 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ГЕНА ДИМИТРОВА

През 1970 година категорично печели конкурса за млади оперни певци в София. Защото е няколко степени над всички останали участници - и като глас, и като певческа техника и като артистичност. На 29 години заслужено получава големата награда „Златен пръстен“.

Оттук нататък кариерата ѝ е низ от успехи, награди и висоти...

Родена е в плевенското село Беглеж и от дете пее, възпитана е в трудолюбие и селски добродетели като скромност и доброта.

Завършва Българска държавна консерватория. „Миех чиниите в стола, защото родителите

ми не можеха да ме издържат. Някои колеги ме гледаха подигравателно, но аз се мъчех да не ги забелязвам, бях готова на всичко, за да стана певица.“ - споделя Гена.

Певческата ѝ кариера преминава през най-големите оперни сцени: „Ла скала“ - Милано, „Метрополитен“ - Ню Йорк, „Щатс опер“ - Виена...Пяла е с величия като Лучано Павароти, Хосе Карерас, Пласидо Доминго...Дирижирали са ѝ Кароян, Рикардо Мути и други. Покорила е хиляди любители на оперната музика с ролите на Амелия в „Бал с маски“, Турандот от едноименната пиеса, Абигали в „Набуко“, Тоска в еднои-

менната опера, Лейди Макбет в „Макбет“ и други.

Жалко, че коварната болест я отне от живота и сцената без време, а можеше да даде още много на оперното изкуство. Тя остава като една от най-великите български и световни оперни певици, наша българска гордост.